

LUKUTAITO JA ERIARVOISUUS – RASTIRATA RIPPIKOULUUN

Tavoite

Osallistujat kokevat omakohtaisesti minkälaisia haasteita lukutaidottomuus ja eriarvoisuus aiheuttavat elämässä.

 <p>Kohderyhmä Nuoret, aikuiset</p>	 <p>Käyttötilanne Ryhmätilanne tai leiri</p>	 <p>Kesto 75min, lisätehtävän kanssa 90min</p>	 <p>Teema Lukutaito, yhdenvertaisuus</p>
---	--	--	--

Tarvikkeet:

- Lämpäri ja dataprojektori videomateriaalin katseluun, kaiuttimet
- 4 rastinpitäjää (esim. isosia, vapaaehtoisia tai työntekijöitä)
- Ohjeet rastinpitäjille printattuna tai sähköisesti (ohjeet liitteenä)
- Rastien rekvisiitta 1-4 rasteille tulostettuna (rekvisiittadokumentit liitteenä)
- Raha- liite tulostettuna ja leikattuna, niin että jokaiselle pienryhmälle on 4 rahaa/ryhmä
- Pienryhmien määrää vastaava määrä kirjekuoria rahoja varten
- Video: ”Ainoa, joka ei päässyt kouluun – Wini Magawan tarina (2:00)”. Video on linkkinä nettisivun alalaidassa ja löytyy myös hakemalla nimellä Piplian You Tubesta.
- Powerpointesitys ”Muutosvoimana lukutaito”
- Tämä PDF eli työskentelyohje

Työskentelyn kulku

Huom: Ohjeista avustajat (esim. isokset tai työntekijät) etukäteen rastien pitoon, ja anna heille tarvittava rekvisiitta sekä sopiva tila rastia varten. Rasteja on neljä. Rastilla tarvitaan rastinpitäjän ohje ja rastin rekvisiitta tulostettua. Nämä löytyvät tämän työskentelyn liitteistä.

1. Aloitus (2 min)

Toivota osallistujat tervetulleiksi. Kerro, että tämän työskentelyn tarkoituksena on eläytyä lukutaidottomuuteen ja eriarvoisuuteen.

2. Virittäytyminen (5-10 min)

Katsokaa ensin lyhyt video: Wini Magawan tarina (2:00min). Anna osallistujille mahdollisuus keskustella ja esittää kysymyksiä videon pohjalta. Mitä ajatuksia heräsi?

3. Työskentely (60 min)

Jaa osallistujat 4 pienryhmään. (Jos osallistujia on vähän, voi pienryhmiä olla vain 1-2) Kerro että seuraavaksi käydään läpi rastirata. Pyydä osallistujia tarkkailemaan minkälaisia tunteita, tuntemuksia ja ajatuksia eriarvoisuudesta ja etuoikeuksista kokemus herättää ja painamaan ne mieleensä.

Anna jokaiselle ryhmälle kirjekuori, jossa on printattuna ja irti leikattuna 4kpl rahaa. Rahat löytyvät työskentelyn liitteistä.

Ohjeista rastien paikat ja kiertojärjestys. Jokaisella rastilla on aikaa 10 min ja siirtymisiin väleissä 5min. Kerro mihin kellonaikaan kokoonnutaan jälleen yhteen. Lähetä pienryhmät rasteille.

4. Syventäminen (10 -15 min)

Kun rastit on kierretty, kokoontukaa yhteen. Ohjaa suurryhmäkeskustelu työskentelystä heränneistä ajatuksista ja tunteista esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla.

- Millaisia tunteita rastien tilanteet herättivät?
- Millaisia oivalluksia ja ajatuksia rastien tilanteet herättivät? Tuliko joku uusi oivallus?
- Millaisia riskejä lukutaidottoman elämässä on? (Huijatuksi tuleminen, petokset, vaaratilanteet varoituskylttien, ohjeiden ja viranomaistiedotteiden ymmärtämättömyydestä johtuen)
- Millaisia ikäviä kokemuksia lukutaidottoman elämässä on (nöyryytys, häpeä, riippuvaisuus muiden avusta, voimattomuus, toivottomuus)

- Mihin kaikkeen lukutaidottomuus vaikuttaa? (Toimeentulo, työpaikan saaminen, opiskelumahdollisuudet, tasa-arvo, demokratia, mahdollisuus lukea Raamattua itse)
- Mitä olisit valmis maksamaan lukutaidosta?
(Taustatieto: suomalaisen peruskoulun yksi lukuvuosi maksaa noin 6500e/oppilas.
Lähde: opetushallituksen tilastot)

Lisätehtävä 15min

Esitä ryhmälle ”Muutosvoimana lukutaito” Powerpointit. Anna mahdollisuus kysyä ja keskustella.

5. Päätös (2 min)

Kiitä osallistujia. Kerro, että Piplian lukutaitotyöstä löytää lisätietoa nettisivuilta (piplia.fi/muutosvoimanalukutaito).